

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS. DOBLE PREU

ANTONI LOPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagochi)

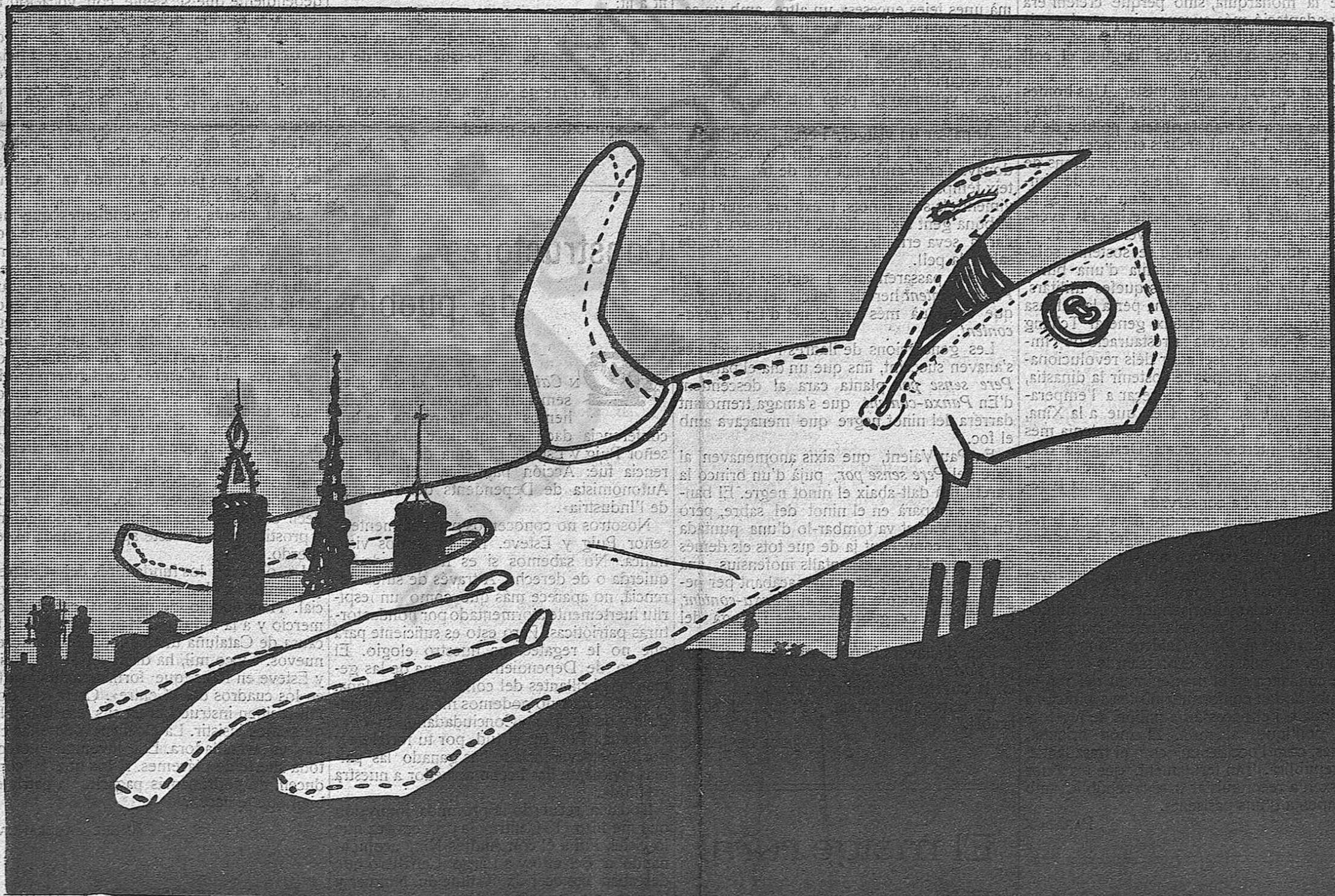
ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGUINA

TELÉFONO: 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150. — ESTRANQER, 250

L'indumentaria aplicada a l'història

EL GUANT

DAVANTAL

**Aquest número ha
sigut passat
per la Censura**

LA REPÚBLICA XINA

QUAN sobtadament ens arribà la nova sorprenent i desconcertant de la proclamació de la república a la Xina, tots, fins els més ingenus republicans, somrigueren una mica. No era precisament el mig riure incrèdul per la substitució d'un emperador, que la república és tan vella com els homes i tal volta més que la monarquia, sinó perquè creïem era una adaptació més europea, imposant-se els xinos unes institucions republicanes, com havien acceptat les calces llargues, el coll planxat i el gramòfon.

Aviat ens explicaren el misteri. Uns homes abnegats havien arribat tots els benestars i la vida per a la transformació política de la seva patria. Les universitats europees llençaven damunt de la vella Xina generacions de joves que portaven a tots els reconcs de l'immensitat xina, la frisança d'un nou règim que adaptés als avenços materials els avenços de l'esperit i de la convivència social.

La monarquia manchú se sostenia solament per la tentacular tirania d'una burocràcia i la fidelitat d'alguns quefes militars, que aprofitaven la disciplina per a la defensa del trono. Aquest mateix general Tchang Hsoug, que pretenia la restauració de l'imperi, era l'antic fusellador dels revolucionaris. Aleshores no pogué sostenir la dinastia, com ara no ha pogut redreçar a l'emperador més que set dies. I és que a la Xina, com a Rússia, la reialesa no se sostenia més que pels interessos creats. Deslligada dels intel·lectuals, reconeguda per l'exèrcit la forçosa transformació política, proclamà la república i ara l'ha conservada.

Ja ningú podrà somriure davant de la república xina. La sang la consagra. No és una moda, ni prurit europeitzant, ni una veleitat d'intel·lectuals, sinó una voluntat entranyable que arriba a la donació de la vida.

Alguns parlamentaris francesos, commoguts davant de l'epopeia republicana xina, han adreçat al vice-president Fong Kuon Chang, un missatge expressant la seva entera confiança en el manteniment del règim republicà, tan conforme amb les aspiracions nacionals i el necessari equilibri de les forces polítiques al món. El món oriental, doncs, com l'occidental, com el trasatlàntic, és republicà. Tan fermament, que els xinos marxen a reconquistar la seva república amb l'empenta d'uns parisencs.

PARADOX

Els espantalls

TORNANT an allò dels contes, ve't-aquí que una vegada era un home de mal viure que anticipant-se al *Agustí*, que En Gautier ens descriu en la

seva famosa novel·la *El capità Tarrabastall*, imaginà treure els quartos dels viatgers que passaven per la carretera, esparverant-los amb uns ninots de palla i cartró que simulessin un invencible exèrcit de bandolers.

Com a siti escollí la carretera de Madrid a França, en els vols d'Igualada, i punt conegut pel *Torrent del Porc*, al cap-d'avall del *Pla de les Gabarreres*. Al cap-d'amunt de les dues parets d'un desmunt que nivellava la carretera, instal·là el *capità Panxa-content* la seva famosa partida.

Un dels ninots era tot negre i duia a la mà unes teies enceses; un altre, amb un sabre descomunal, semblava que volgués tallar el cap dels espantats viatgers; més enllà n'hi havia un armat de formidable garrot i n'anaven seguint altres deu o dotze amb diverses cares i vestimentes, però tots ferrenys i menaçadors.

Al passar un viatger, i eren innumerable els que per allí passaven, En *Panxa-content* donava l'*alto!* amb una veu de trò, i al mateix temps, tirant un cordill, posava en moviment els seus ninots. L'èxit era segur i tota la bona gent així invitada, s'apressava a buidar la seva ermilla, ben contenta encara de salvar la pell.

I així passaren anys i segles. El fill del *Panxa-content* heretà l'ofici del seu pare, que continuà més tard el nét d'En *Panxa-content*.

Les generacions de lladres i de víctimes s'anaven succeint, fins que un dia el pare del *Pere sense por* plantà cara al descendent d'En *Panxa-content*, que s'amaga tremolant darrera del ninot negre que menaçava amb el foc.

En Pau Valent, que així anomenaven al pare del *Pere sense por*, pujà d'un brinco la paret i tirà dalt-abax el ninot negre. El bandoler s'emparà en el ninot del sabre, però En Pau Valent va tombar-lo d'una puntada de peu, i convençut ja de que tots els demés de la partida eren espantalls inofensius, anà desfent-los a cops-de-puny, acabant per pegar tan formidable pal·liça al *Panxa-content*, que tingué de geure vuit dies i plegà del ofici.

Des d'allavors ja pot passar-se sense por pel *Torrent del Porc*, *Pla de les Gabarreres*, en la carretera de Madrid a França.

L... mira quin soldat, ve't-aquí el conte acabat.

JEPH DE JESPU

El metge rural

El rector, el senyor mestre i el metge eren un triunvirat en aquell poble, que, per una partida de *tresillo* deixaven, respectivament, a llurs feligresos en camí del infern, als nois sense instrucció i als malalts que's morissin.

Què són la religió, la cultura i la ciència davant d'una partida de *tresillo*?

I per això, cada dia, després de prendre cafè, abandonant els malalts el metge i deixant a la dona a la classe el mestre, s'enaminaven a la rectoria on el rector, tot fent el solitari, entre glop i glop d'un licor de menta fet a casa, ja els esperava.

—Déu lo guard—deia el mestre.
—Bones tardes—feia el metge, tot mirant les cartes.

—Que treiem aquelles postes?—afegia el rector, tot desfent el solitari i acabant-se la menta.

—Sí, sí, depressa, que tinc feina avui—deia el metge.

—Quant més prompte millor—afegia el mestre—doncs jo he deixat la senyora amb la quitxalla i no la volen creure massa.

I un cop asseguts al voltant de la taula, on el rector feia el solitari, començà la partida que continuà tot comentant les jogades de la sessió anterior.

Quan més animada estava la partida, la majordona avisa al metge que hi havia un malalt qui necessita prompte dels seus auxilis.

—Ja hi vaig desseguida—respongué el metge, tot descartant-se.

I la partida continuà hores i més hores entre *codillos*, *postas* i *sacadas* i llurs conseqüents comentaris, sense recordar-se del malalt, sinó de treure un bon *pico* que hi havia en el platet.

I els recados de la casa del malalt es succeïen fins que apurat i amb tot el mal humor que pot produir el perdre un joc segur, s'aixecà el metge i amb quatre gambades i tot fent rodar el bastó nirviosament, es presentà a casa del malalt.

Pujà a la cambra on el pacient esperava l'hora i després de polcar-lo i auscultar-lo, agafà una palmaria que tenia a la mà algú de la família i, tot dirigint-se al malalt amb una cultera a la mà, li diu, tot mirant-se'l de fit a fit:

—Escapil!
I el malalt tot endevinant-ho, obri la boca mentres el metge, tot persuadint-se de la distracció, fa una recepta.

Un cop el metge fóra, agafen la recepta per a anar-la a cercar, i era el paper on hi havia apuntades les postes!

P. KTHA

Constructores de pueblos

EN *Catalunya Nació*, el simpático semanario nacionalista de Reus, hemos leído la reseña de una conferencia dada en aquella ciudad por el señor Puig y Esteve. El tema de la conferencia fué: Acción patriótica del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria».

Nosotros no conocemos personalmente al señor Puig y Esteve. No lo hemos visto nunca. No sabemos si es hombre de izquierda o de derecha. A través de su conferencia, no aparece más que como un espíritu fuertemente atormentado por hondastorturas patrióticas. Pero esto es suficiente para que no le regateemos nuestro elogio. El Centro de Dependientes es una de las gemas más brillantes del collar de Barcelona. A su fundador no podemos menos de aplaudirle y de decirle: «Conciudadano, tu obra es buena. Por tu virtud, por tu fortaleza y por tu perseverancia te has ganado las palmas cívicas, te has hecho acreedor a nuestra gratitud».

Todavía recuerdo la profunda impresión que me hizo el «Centre» la primera vez que lo visité. Fui a él con Andrés Nin, acompañando a Besteiro y a Largo Caballero que deseaban conocer la institución. Noguer y Comet, que era entonces secretario, nos enseñó la casa y nos explicó la historia, el desarrollo y el funcionamiento de la entidad. Los concejales socialistas madrileños quedaron mudos de admiración. Yo, mudo, sordo y ciego. Desde entonces, según los datos leídos por el señor Puig y Esteve en Reus, parece que el incremento de la Socie-

dad no se ha detenido. Lo celebramos. Porque la labor espiritual del «Centre» es por todos conceptos meritoria.

El que recuerde lo que era hace quince años el dependiente de comercio y sepa lo que es hoy, podrá apreciar la importancia de esa labor. La dependencia mercantil de principios de siglo la componían unos diez mil jóvenes semianalfabetos y semidiotas. Esos muchachos tenían todas las faltas del señorito español: la chulapería, el donjuanismo, la manía de la moda, etc.; pero carecían de la educación, más o menos falsa, que al señorito se da. Tenían también todos los defectos y ninguna de las virtudes de nuestros obreros. Por mensualidades irrisorias y ranchos infectos se sometían a jornadas de trabajo bárbaras y a dormir sobre el mostrador. Y durante el trienio del aprendizaje, se habían dejado robar completamente la libertad diaria y el descanso dominical. Como el patrón era generalmente un desalmado, le imponía al dependiente detrás del tablero una psicología y una actitud de ladrón que echó el alto al caminante poniéndole la boca del trabuco en el pecho. Aquellos jóvenes no comían bastante, y por eso la mayor parte se volvían tísicos. No recibían tampoco alimento espiritual, y por eso sus almas degeneraban lamentablemente. Habían venido a Barcelona a hacer fortuna, y no conseguían más que atesorar ponzoña, más que aumentar la herencia morbosa de sus padres. El dependiente, cansado de remar como un galeote toda la semana, el sábado por la noche se precipitaba en el burdel, y el domingo por la tarde en la plaza de toros o en el café cantante o en el salón bailante. Si en esos lugares se aficionaba a la juega, a la manzanilla y a las cuchilladas, ya teníamos al hombre cabal que va a todas partes, como dicen por ahí, al corrido que conoce todas las trochas de la manigua del placer y del vicio.

Muchas veces hemos visto ridiculizado al dependiente que se siente con vocación literaria y escribe dramas y versos. Pero al que lee obscenidades y es aficionado a los toros, nadie ha pensado en tomarle el pelo. Pues el ridículo es este y no aquel. El *saltataulells* y el *saltabancos* no es el primero, sino el último. Por ahora, la inspiración literaria no pertenece exclusivamente a la respetable clase de bohemios. Y no sabemos por qué no puede revolotear entre las sedas de una de esas tiendas a donde van a comprar las bellas mujeres.

Seguramente, los dependientes que menos costó asociar fueron esos: los que por tener aficiones poéticas, no las tenían taurinas; los que, por ser los más inteligentes, hubieron de ser los más obedientes. Lo que debió de ser difícil fué vencer a la ignorancia, regenerar al vicio, llenar de preocupaciones sociales y patrióticas tantas almas distraídas e inatentas. Y sin embargo, los directores del «Centre» consiguieron todo eso con su admirable esfuerzo, con su indomable tesón. Gracias a ellos, el antiguo hortera que hacía del pesar y del medir una prestidigitación, que pellicaba a las clientas y ponía las manos en la balanza para que el platillo de su dilección bajara antes de tiempo, va desapareciendo. Y no hay que decir el truhan noctambulador, redondejero y prostibulario. De éste apenas queda el recuerdo.

La obra de los fundadores del «Centre» es grandiosa. Han redimido a una clase social. Han dotado de personal capaz al comercio y a la industria. Han ganado para la causa de Cataluña una legión de luchadores nuevos. Cinco mil, ha dicho el señor Puig y Esteve en Reus, que forman actualmente en los cuadros del «Centre». Cerca de dos mil reciben instrucción en sus escuelas. No queremos insistir. La elocuencia de estas cifras es avasalladora. Esa juventud merece toda suerte de plácemes. A los que la conducen, no podrá jamás pagarles la patria el bien que le hacen.

ANGEL SAMBLANCAT

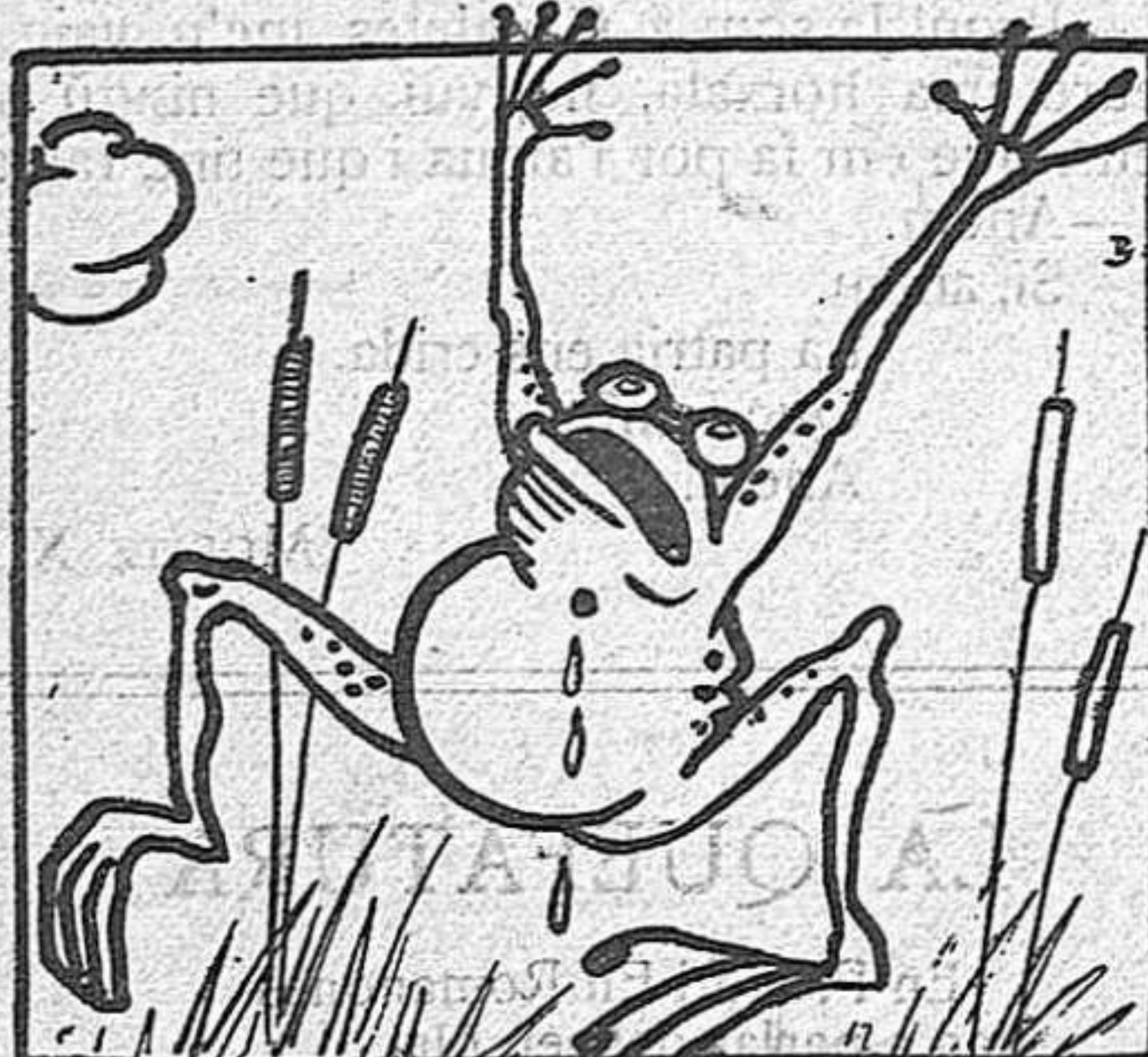
EL NIÑO CAZADOR

1 Cuando aún chupaba la teta ya cogía la escopeta.

2 Después jugó a soldaditos y les tiraba tiritos.

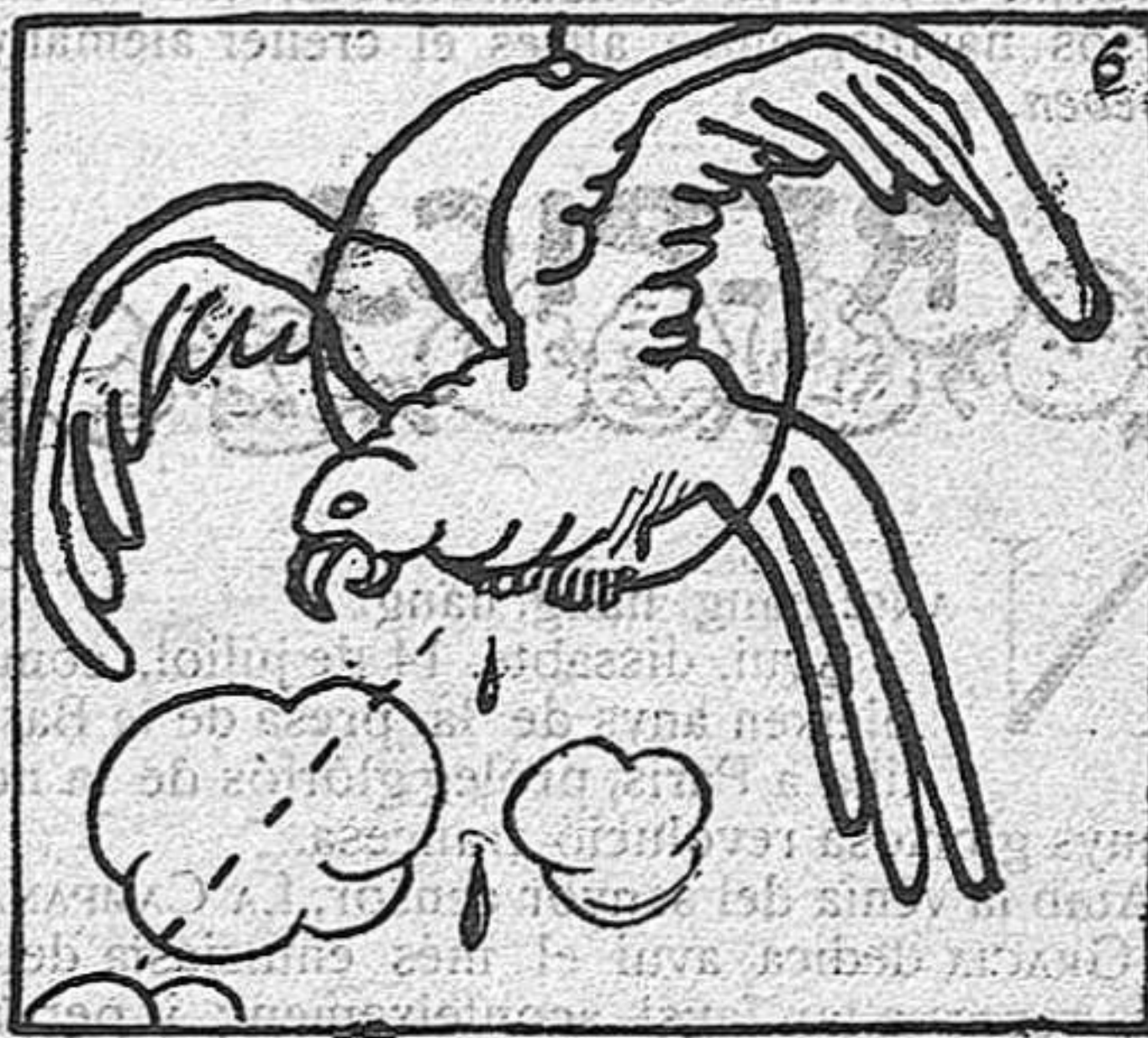
3 Cuando veía una rana le zurraba la badana.

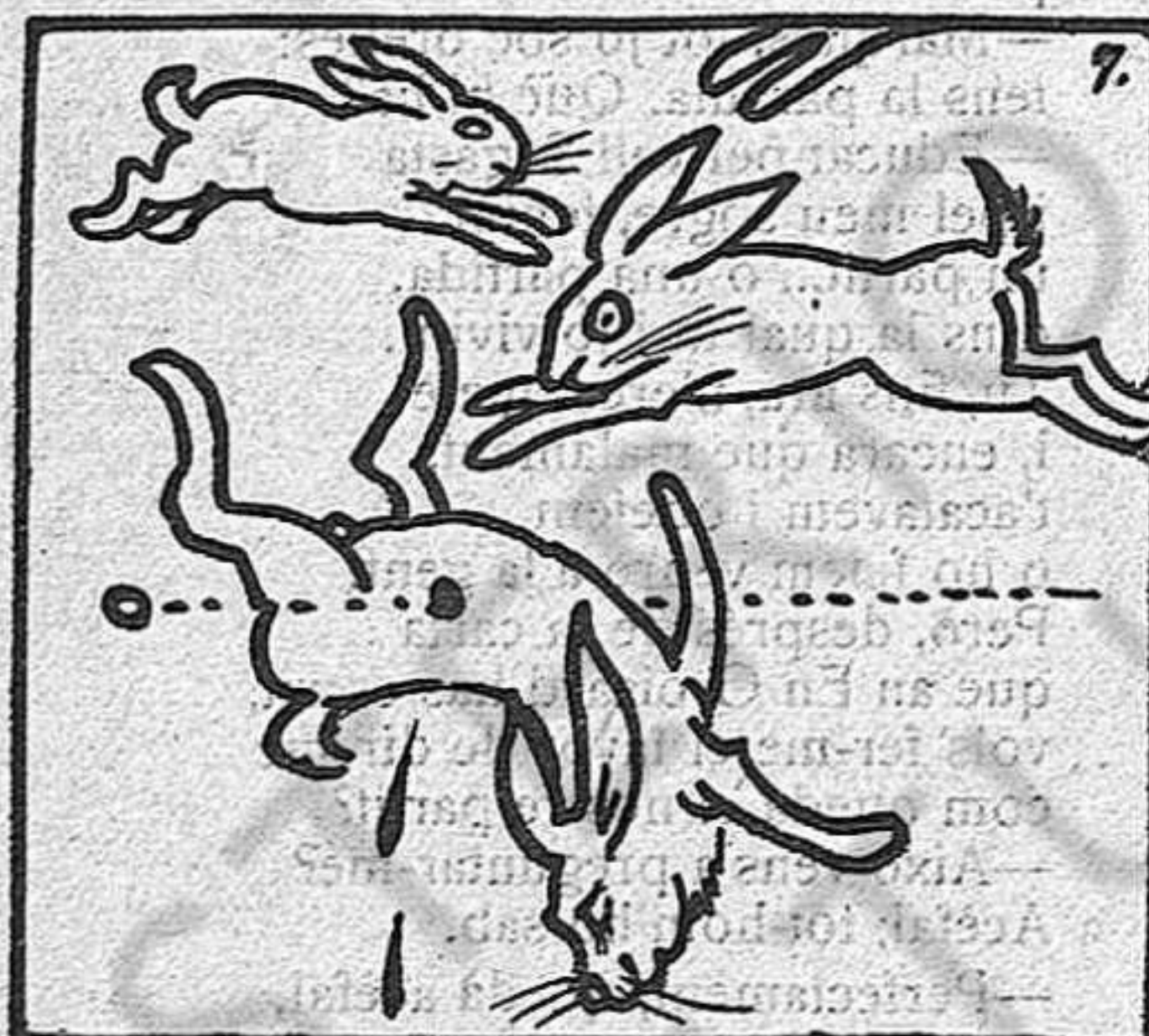
4 Gastaba tal puntería que daba donde quería.

5 Pasaba un sin fin de ratos corriendo tras de los gatos.

6 Apunta un día a un lorito y se cae, el pobrecito.

7 Un día se va más lejos y mata cuatro conejos.

8 Cuando veía un palomo ya decía: ¡Me lo como!

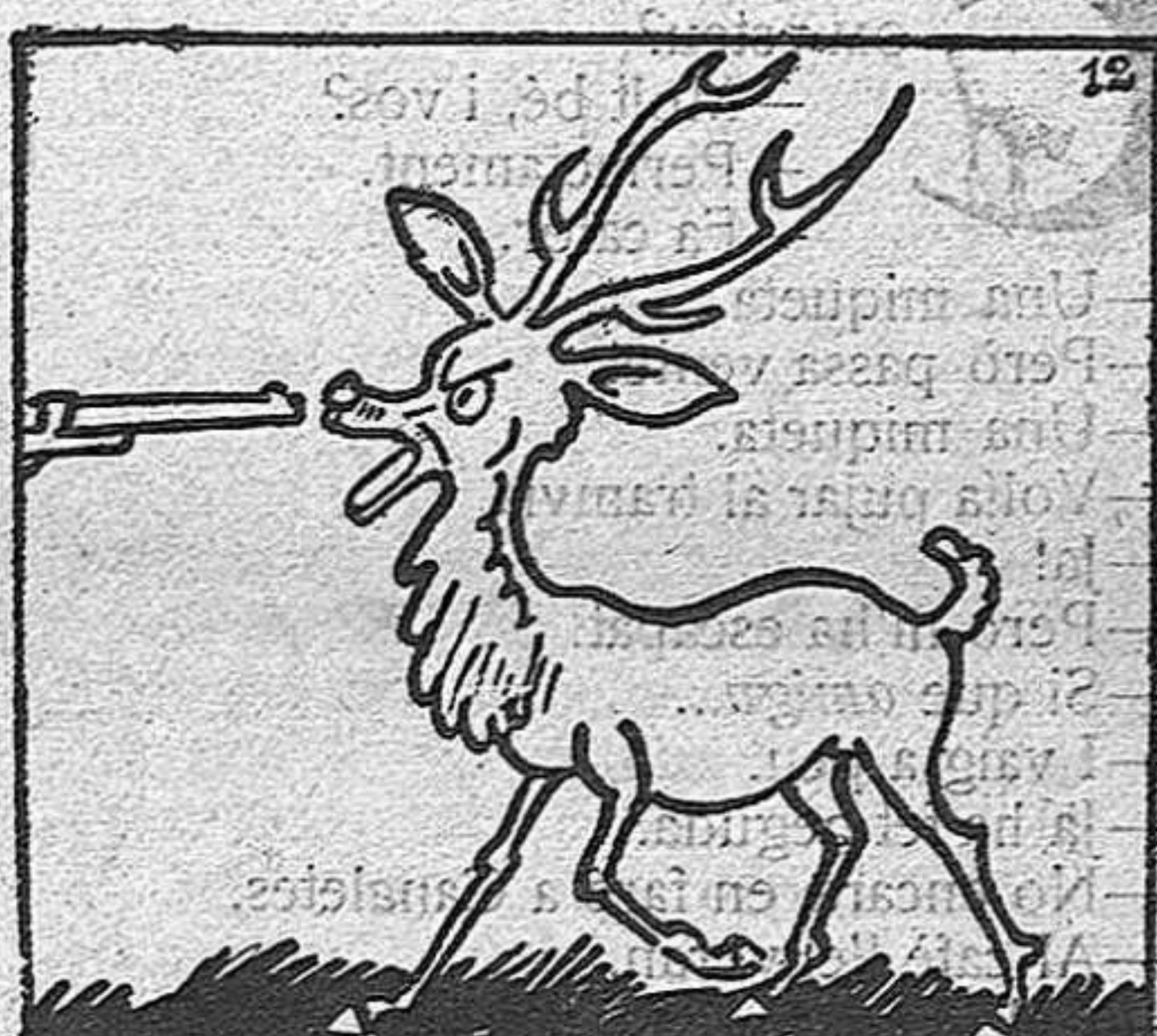
9 Pasó tardes muy felices escabechando perdices.

10 Mata setecientos liebres como quien come un hors d'œuvres.

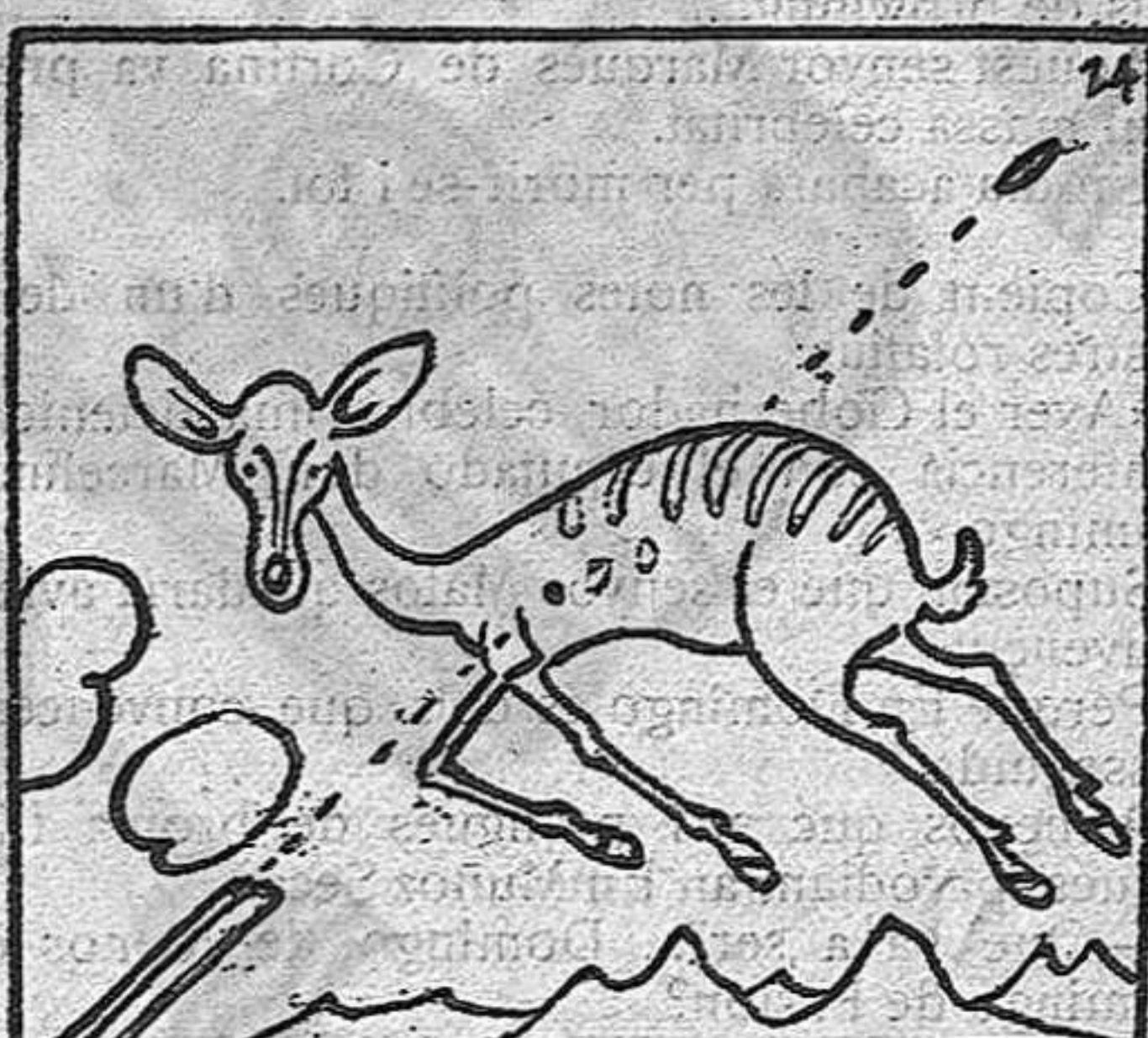
11 Topa con un jabalí y exclama: ¡Venga de ahí!

12 Le sorprende un día un gamo y en seguida se hace el amo.

13 Hasta un día que fué al monte se atrevió con un bisonte.

14 Le sale al paso una cierva, ¡ al otro día... ¡ en conserva!

15 Cazador de los más duchos siempre cobraba avechuchos.

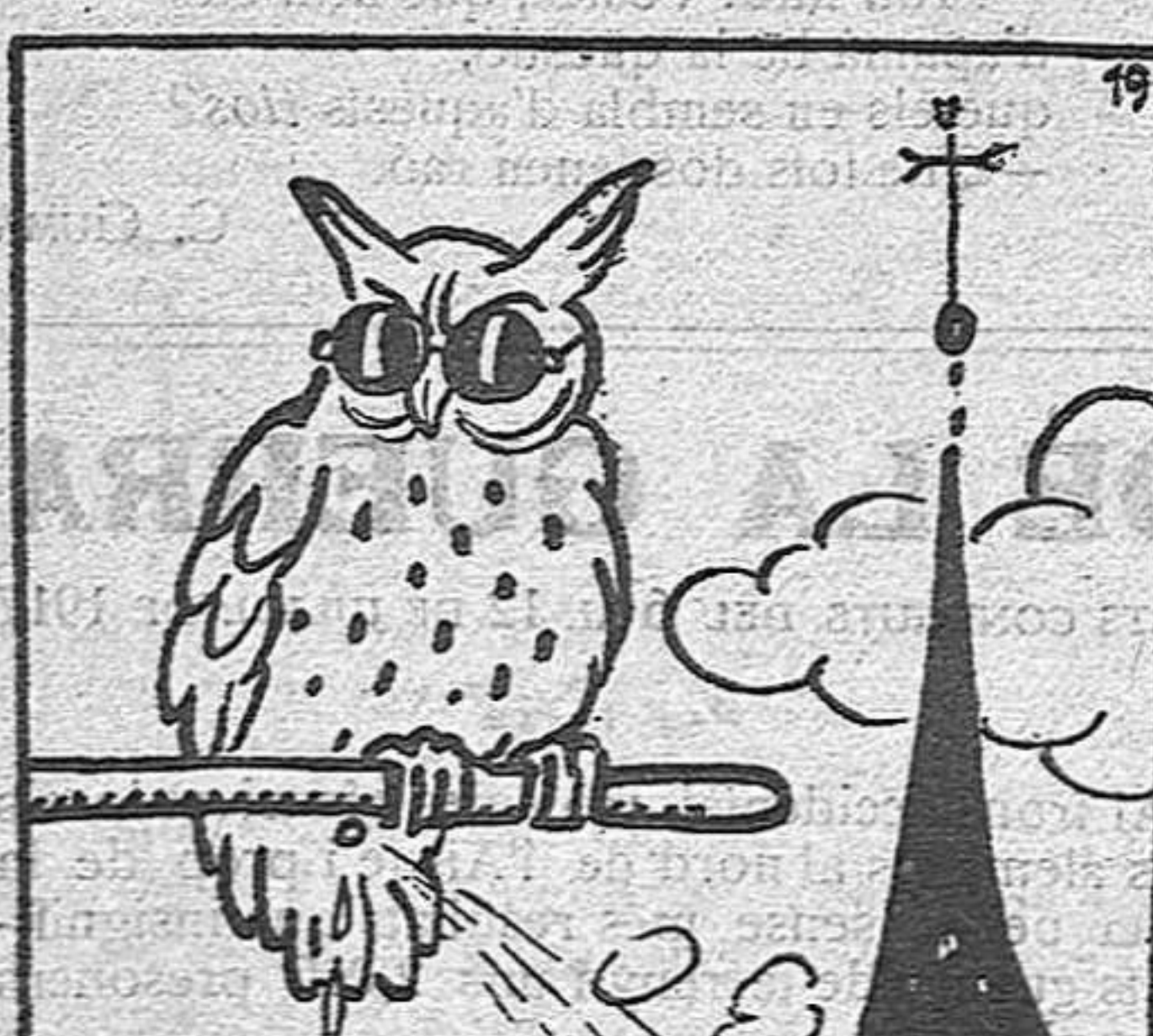
16 Para él, patos y cigüeñas eran piezas muy pequeñas.

17 Los cuervos y las lechuzas las mataba como putas.

18 Con duques y con condores hacía sendos primores.

19 Al verle, el sagaz mochuelo se moría de canquelo...

20 Pero esta ave singular nunca la supo cazar.